

ปโรกขาวิภัตติ

บอกอดีตกาล ไม่มีกำหนด แปลว่าแล้ว
 เช่น. เตนานห ภควา. ด้วยเหตุ นั้น อ.พระผู้มีพระภาค ตรัสแล้ว.
 เตนานหุ โปราณา. ด้วยเหตุ นั้น อ. อาจารย์มีในปางก่อน ท.
 กล่าวแล้ว.

บุรุษ	ปรสฺสพท์		อตฺตโนปท์	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ประณมบุรุษ	อ	อุ	ตุถ	เร
มัธยมบุรุษ	เอ	ตุถ	ตุโถ	วุโห
อุตตมบุรุษ	อํ	มฺห	อิ	มฺเห

ทำเทวภาววรรณะต้นธาตุ เมื่อปโรกขาวิภัตติตามหลัง
 เช่น ภู เป็น ภูฏ, คม เป็น คคม, ปจ เป็น ปปจ
 แปลง อุ ของ ภู ธาตุ เป็น อ เป็น ภภู แปลง ภ เป็น พ แปลง ภู
 ตัวหลังเป็น ภูว+ อ วิภัตติ สำเร็จรูปเป็น พภูว

แปลง พฐู ธาตุ เป็น อาห, แปลง ภู ธาตุ เป็น ภูว
 เพราะปโรกขาวิภัตติตามหลัง

พภูว+ อ ปโรกขาวิภัตติ สำเร็จรูปเป็น พภูว
 พภูว+ อุ ปโรกขาวิภัตติ สำเร็จรูปเป็น พภูว
 ลง อิ อากม หลังธาตุ ที่มีวิภัตติปโรกขาตามหลัง ซึ่งเป็นวิภัตติ
 ที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ คือ ตุถ, มฺห, เร, ตุโถ, วุโห, มฺเห
 พภูว+ อิ อากม + ตุถ สำเร็จรูปเป็น พภูวิตถ

พฎว+ อี อาคม + มห สำเร็จรูปเป็น พฎวิมห
 พฎว+อี อาคม +เร สำเร็จรูปเป็น พฎวิเร
 พฎว+ อี อาคม + ตโธ สำเร็จรูปเป็น พฎวิตโธ
 พฎว+ อี อาคม + วโห สำเร็จรูปเป็น พฎวิวโห
 พฎว+ อี อาคม +มเห สำเร็จรูปเป็น พฎวิมเห
 อาห+ อ ปโรกขาวิกัตติ สำเร็จรูปเป็น อาห
 อาห+ อุ ปโรกขาวิกัตติ สำเร็จรูปเป็น อาหุ

๑. ทดสอบการแจกธาตุ (ฎ)

บุรุษ	ปรสสप्त		อตตโนปท	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ป.	พฎว	พฎว	พฎวิตถ	พฎวิเร
ม.	พฎเว	พฎวิตถ	พฎวิตโธ	พฎวิวโห
อุ.	พฎว	พฎวิมห	พฎวี	พฎวิมเห

๒. ทดสอบการแจกธาตุ (ปจ)

บุรุษ	ปรสสप्त		อตตโนปท	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ป.	ปปจ	ปปจุ	ปปจิตถ	ปปจิเร
ม.	ปปเจ	ปปจิตถ	ปปจิตโธ	ปปจิวโห
อุ.	ปปจ	ปปจิมห	ปปจี	ปปจิมเห

ทดสอบแปลไทยเป็นมคธ

๑. ได้ยินว่า อ.บุรุษนั้น เป็นพระราชา เป็นแล้วฯ
๒. ได้ยินว่า อ.บุรุษ ท. เหล่านั้น เป็นพระราชา เป็นแล้ว ฯ
๓. ได้ยินว่า อ.ท่าน เป็นพระราชา เป็นแล้ว ฯ

ทดสอบการแปลมคธเป็นไทย

๑. ปุริโส อตุตโน เคเห โอทนํ ปปปจ ฯ
๒. อตีเต ตวุ อตุตโน เคเห โอทนํ ปปปเจ ฯ
๓. อตีเต มยํ อตุตโน อตุตโน เคเห โอทนํ ปปปจิมห ฯ